

POMARKKU ANTTILAN METSÄ

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Simo Vanhatalo 1994

Alueot. O. 165/27.4. 1995

M

POMARKKU Anttilan metsä
Skl. 24 / Inv. 15

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus
Simo Vanhatalo 1994

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi: Pomarkku (Honkakoski) Anttilan metsä
 Muinaisjäännöstyyppi: kivikautinen asuinpaikka
 Skl/inventointinumerot: 24/(1144 06:) 15
 Mj.rekisterinumero: 608 1 0024

Lääni: Turun ja Porin lääni
 Kunta: Pomarkku
 Kylä: Honkakoski
 Tila, rek.no: Anttila, 1:89
 Maanomistaja: Kauko Anttila
 Osoite: 29640 Honkakoski

Peruskartat: 1144 06 PETKELE

Koordinaatit: x = 6851 06
 y = 559 27
 z = 60-62

Rahoittaja: Museovirasto/ao/koekaivausryhmä
 Tutkimusaika: 1.- 12.8. 1994
 Tutkimustapa: Koekaivaus; koekuopat
 Tutkimusala / kaivausala: 1500 m² / n. 25 m²

Kaivauksenjohtaja: Simo Vanhatalo, fil. yo
 Piirtäjä: Tapio Suhonen, fil.yo
 Kaivajat: 5, kunnan palkkaamia koululaisia

Kaivauslöydöt: KM 28658:1-46. Diar. 16.1.1995:
 Taltankatkelmia, saviastianpaloja, palaneita
 luita, kvartsi- ja porfyriitti-iskoksia.

Valokuvat: f. 100410-416, kuvat 1-7, s. 10-11, luettelo s.
 5.
 Diat: d. 32242-49, luettelo s. 5.

Kartat: Yleiskartta 1:500, A4, s. 9.
 Karttaotteet: GT 4, 1:200 000, p. 1991, A4, s. 7.
 Peruskartta 1144 06 PETKELE, p. 1986, A4, s.
 8.

Liitteet: Löytömäärädiagrammi, A4, s. 6.

Aikaisemmat tutkimukset: Inventointi: Matti Huurre 1966.
 Tarkastus: Tuula Heikkurinen-Montell ja Matti
 Huurre 1993.

Aikaisemmat löydöt: Sat.M. 8071: Kivikirves. Frans Anttilan löytö v. 1911.
KM 17224:1-3: Kampakeramiikkaa (varh.), kaitataltta ja kvartsi-iskoksia. Diar. 28.4. 1967. M. H. inv./1966.

C¹⁴-ajoitukset: -

Tutkimusperuste: Metsäautotien rakentaminen ja muinaisjään-
nöksen laajuuden selvittäminen.

Kohteen kuvaus:

Anttilan metsän kaivauskohde sijaitsee noin 9 km pohjoiskoilliseen Pomarkun kirkosta Leväsjoen pohjoispuolella ja noin 350 m länsiluoteeseen Anttilan tilan päärakennuksessa. Saviastian palojen (varhaiskampakeramiikkaa), kaitataltan ja kvartsi-iskosten (Inv. 1966/KM 17224:1-3) löytöpaikka on aivan tienreunassa, kallion ja eteläänviettävän rinteiden välisellä tasanteella.

Kohteen läpi johtaa vanha metsätie, jota suunnitellaan levennettäväksi juuri löytöpaikan kohdalla. Tien aikaisemmat parannustyöt ovat voineet hieman muuttaa paikan alkuperäistä maanpintaa, koska koekuoppien 12, 6 ja 7 kohdalla oli tieltä siirrettyjä kiviä ja koekuopan 5 kohdalla oli vanha oja.

Lähiympäristön metsä on vanhaa kuusikkoa. Maaperä on kivikkoista hietamaata. Jokilaakson topografian ja alueen maaperän lajittuneisuuden perusteella voidaan olettaa, että joen tai meren vedenpinta on asuinpaikan käytön aikoihin ulottunut löytöpaikan tienoille.

Tutkimusmenetelmät:

Koekuoppien kaivaminen aloitettiin inventoinnissa löytyneiden esineiden löytöpaikalta, suunnitellun metsäautotien levennyksen kohdalla. Koekuopat sijoitettiin kivettömiin kohtiin noin 5-10 metrin välein tien molemmin puolin. Näiden lisäksi kuoppia kaivettiin kauemmaksi tielinjalta muinaisjään-
nösten rajojen selvittämiseksi.

Alueesta laadittiin yleiskartta mittakaavaan 1:500. Kartoituksessa käytettiin apuna Reflex-tietokantaohjelmalle laadittua kartoitussovellusta. Kaivausten lopussa koekuopat peitettiin.

Löydöt ja tutkimustulokset:

Eniten löytöjä tuli tien molemmilta puolilta inventointilöytöjen löytöpaikan läheisyydestä. Löytörikkaimmat koekuopat olivat 4, 17, 4.5, 1, 16, 12 ja 6. Koekuopat 8, 20, 21 ja 22 olivat täysin löydöttömiä. Näiden koekuoppahavaintojen perusteella alueelta erottui kaksi löytöaluetta. Asuinpaikaksi luokiteltava alue sijaitsi vanhan löytöpaikan lähiympäristössä ja toinen luonteel-

taan epämääräisempi alue sijoittui itäisen kallion kaakkoispuolelle. Jälkimmäisen alueen koekuoppien pintalukemat olivat noin 1 metrin alempana kuin asuinpaikka-alueen koekuoppien lukemat. Kuitenkin koekuopan 17 saviastianpala tuskin on nuorempi kuin muut ylempien koekuoppien palat. Saviastian paloissa on koristeena kampaleimoja ja saviaines on huokoista. Palojen pinta oli kulunut. Kyseiset palat edustanevat tyyliltään varhaiskampakeramiaa. Koekuopasta 5 löytyi pienen saviastian tai -kupin pohjapala (:18), jossa on pistekoristelua. Kiviesineen katkelmat (:2, :22 ja :32) ovat peräisin sädekiviliuskeisista taltoista. Kvartsi-iskoksien lisäksi löytyi porfyriitti-iskoksia.

Koekuoppalöytöjen määrät grammoina esineryhmittäin (katso myös liitteen 1 diagrammia):

Koekuoppa	Kiviesineen katkelmia	Kivilaji-iskoksia	Kvartsi-iskoksia	Palanutta luuta	Saviastian paloja	yhteensä
1			199,0	5,0	16,0	220,0
2	4,0				6,0	10,0
3			90,0	0,5	7,0	97,5
4			289,0	14,0	38,0	341,0
4.5			225,0	5,0	2,0	232,0
5			92,0	23,0	8,0	123,0
6	22,0	8,0	122,0	1,0	3,0	156,0
7			17,0			17,0
9			4,0			4,0
10			72,0	0,5		72,5
11			6,0			6,0
12		25,0	146,0	1,0		172,0
13			34,0			34,0
14			71,0			71,0
15			9,0			9,0
16			193,0	2,0		195,0
17			189,0	7,0	42,0	238,0
18			17,0			17,0
19			18,0	0,5		18,5
yhteensä	26,0	33,0	1793,0	59,5	122,0	2033,5

Yhteenveto:

Pomarkun Honkakosken Anttilan metsän varhaiskampakeraaminen asuinpaikka on pienialainen. Se on sijoittunut maaston kapealle rinnetasanteelle kallion eteläpuolelle. Löytöjä oli melko vähän, mutta niiden joukossa oli muutamia mielenkiintoisia yksityiskohtia mm. pienen koristellun savikupin pohja.

Museoviraston aluevalvoja Tuula Heikkurinen-Montell kävi kaivausten aikana toteamassa kuinka tiehankkeen aiheuttamat toimenpiteet voidaan toteuttaa. Tienleveys sallittiin tietyin rajoituksin. Yleiskarttaan on merkitty leveysalueen rajat.

Helsingissä 25.4. 1995

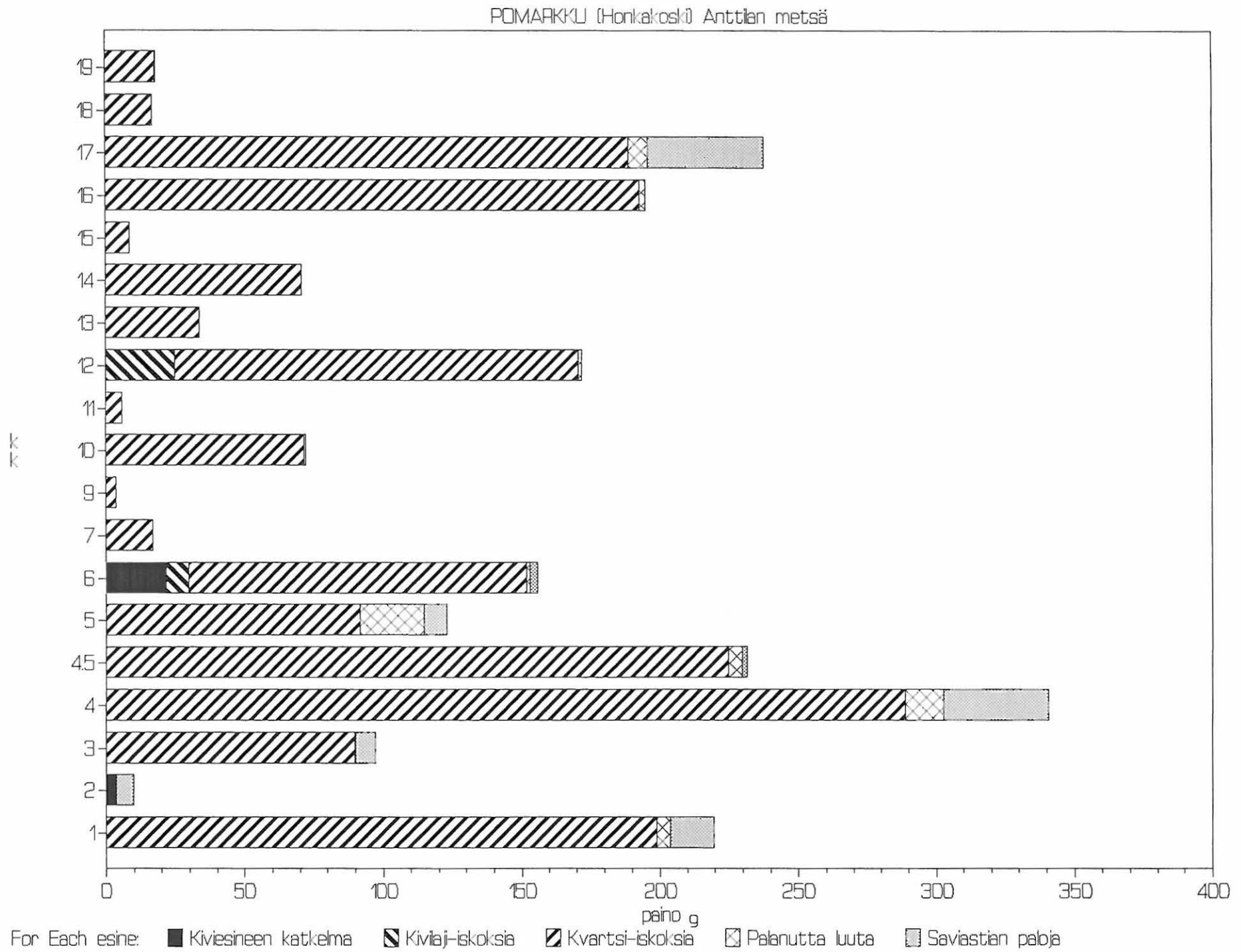
Simo Vanhatalo

Valokuvaluettelo:

kuvan / negatiivin numero:	aihe:	valok. S. Vanhatalo
K.1 / f.100410	Tutkimusalueen länsiosa, kuvattu lännestä.	
K.2 / f.100411	Vuoden 1966 inventointilöytöjen löytöpaikka tien vasemmassa reunassa, etualalla koekuopat 1 ja 3, kuvattu lännestä.	
K.3 / f.100412	Koekuoppa 6, kuvattu pohjoisesta.	
K.4 / f.100413	Vuoden 1966 inventointilöytöjen löytöpaikka tien oikeassa reunassa, etualalla koekuoppa 5, kuvattu idästä.	
K.5 / f.100414	Koekuoppa 17, kuvattu pohjoisesta.	
K.6 / f.100415	Tutkimusalueen itäosa, kuvattu itäkoillisesta.	
K.7 / f.100416	Kaivajat.	

Dialuettelo: aihe: valok. S. Vanhatalo

d.32242	Tutkimusalueen länsiosa, kuvattu lännestä.	
d.32243	Vuoden 1966 inventointilöytöjen löytöpaikka tien vasemmassa reunassa, etualalla koekuopat 1 ja 3, kuvattu lännestä.	
d.32244	Koekuoppa 6, kuvattu pohjoisesta.	
d.32245	Vuoden 1966 inventointilöytöjen löytöpaikka tien oikeassa reunassa, etualalla koekuoppa 5, kuvattu idästä.	
d. 32246	Koekuoppa 17, kuvattu, kuvattu pohjoisluoteesta.	
d. 32247	Tutkimusalueen itäosa, kuvattu itäkoillisesta.	
d. 32248	Vuoden 1966 inventointilöytöjen löytöpaikka ja etualalla koekuopat 4 ja 4.5, kuvattu etelästä.	
d. 32249	Kaivajat.	

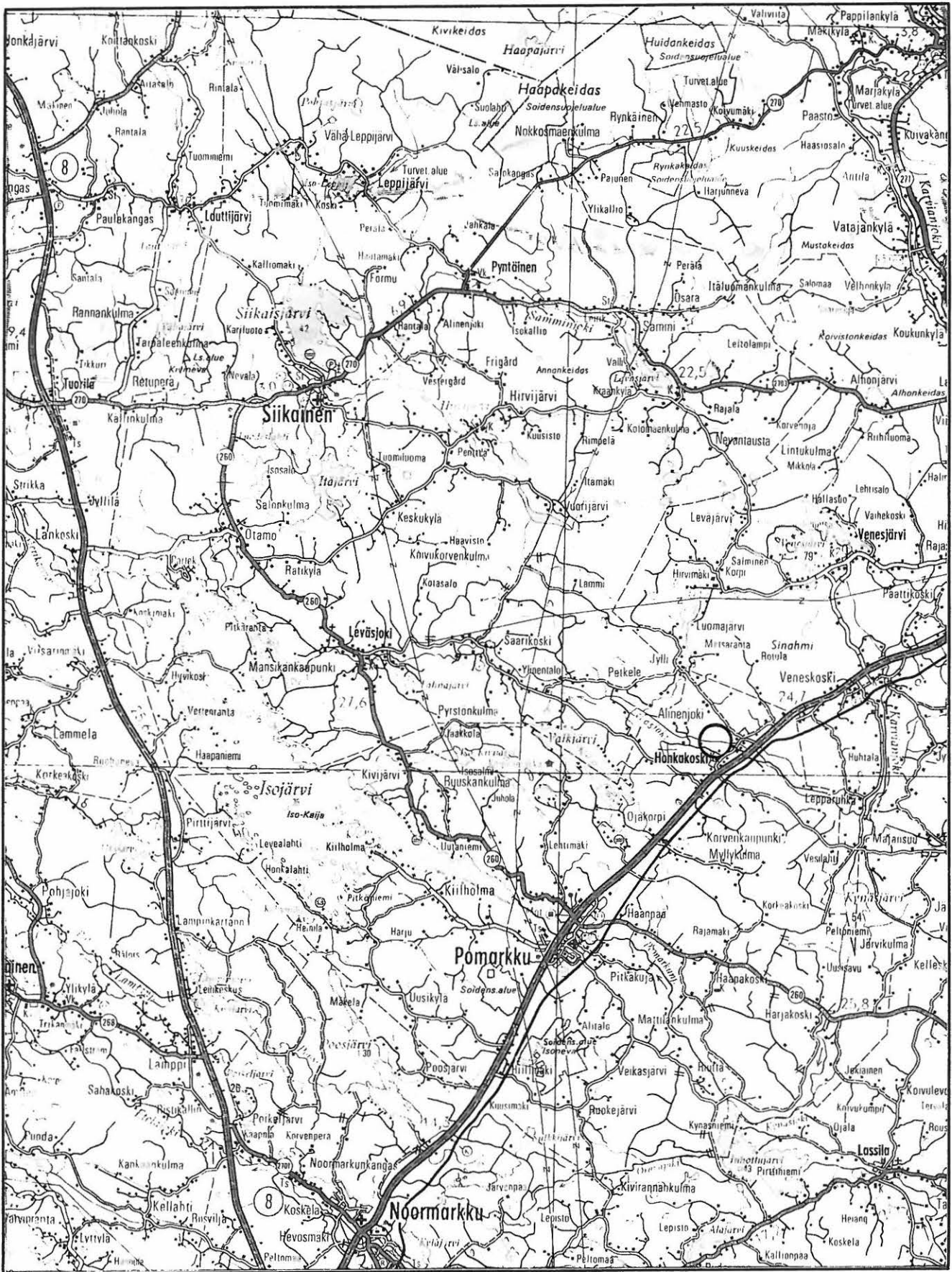

GT 4

POMARKKU (Honkakoski) Anttilan metsä

p.1991, 1:200 000

S. Vanhatalo 1994

PK 1144 06 PETKELE

POMARKKU (Honkakoski) Anttilan metsä

p.1986, 1:20 000

S. Vanhatalo 1994

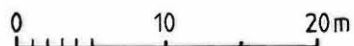
x= 6851 06, y= 1559 27, z= 60-62

POMARKKU HONKAKOSKI Anttilan metsä

Simo Vanhatalo 1994

Yleiskartta
mk 1:500

kp I 62.07 m mpy
piirt. T. Suhonen

1-22 koekuopat

■ runsaslöytöinen
▣ vähälöytöinen
□ löydötön

× kp I 62.07 m mpy

▲ tien oikaisulinjan paalu

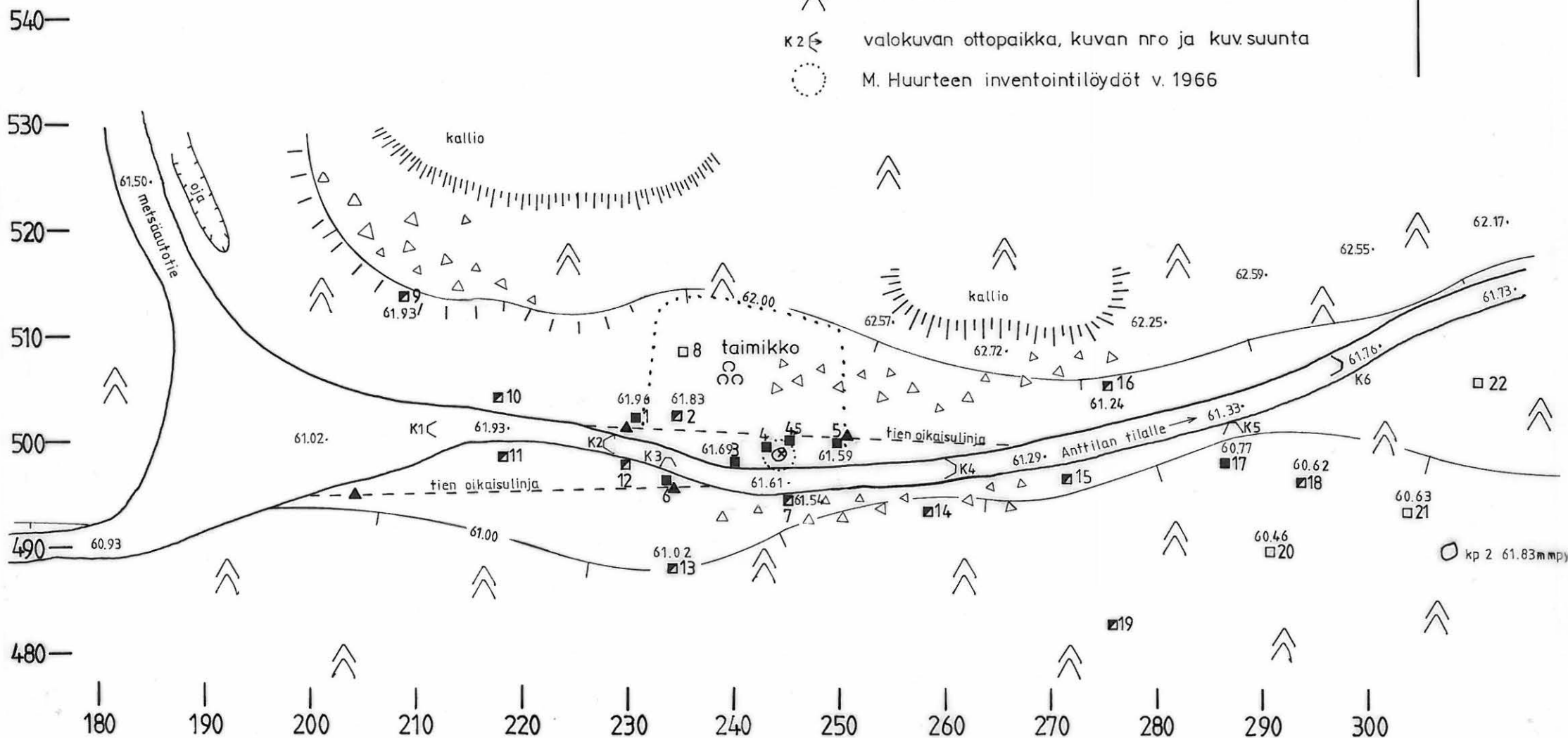
△△ kivikkoa

//// rinne

^^ havumetsää

K2 valokuvan ottopaikka, kuvan nro ja kuvasuunta

○ M. Huurteen inventointilöydöt v. 1966

KUVA 1. F. 100410
TUTKIMUSALUEEN LÄNSIOSA, KUVATTU
LÄNNESTÄ.

KUVA 2. F. 100411
VUODEN 1966 INV. LÖYTÖJEN LÖYTÖPAIK-
KA TIEN VASEMMASSA REUNASSA,
ETUALALLA KOEKUOPAT 1 JA 3, KU-
VATTU LÄNNESTÄ.

KUVA 3. F. 100412
KOEKUOPPA 6, KUVATTU POKJOISESTÄ.

KUVA 4. F. 100413
VUODEN 1966 INV. LÖYTÖJEN LÖYTÖ-
PAIKKA TIEN OIKEASSA REUNASSA,
ETUALALLA KOEKUOPPA 5, KUVATTU
IDÄSTÄ.

KUVA 5. F. 100414
KOEKUOPPA 17, KUVATTU POUKOISESTA.

KUVA 6. F. 100415
TUTKIMUSALUEEN ITÄOSA, KUVATTU
ITÄKOLLISETA.

KUVA 7. F. 100416
KAIVAJAT.